

LA DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DEL GENÈRIC CLOVA A MALLORCA

Gabriel Alomar Garau

XVIII Jornada d'Antroponímia i Toponímia. Selva, 2005

En aquesta comunicació es presenta el cas de la localització geogràfica dins Mallorca del genèric *clova*, mot exclusiu de l'illa que té el seu origen en l'apel·latiu *clova*, emprat a Catalunya amb un significat similar al que té a Mallorca: d'acord amb el DCVB, *clova* és un 'tros de terra bona, cultivada, tancada per paret', i *clova* és una 'paret o bardissa que clou un tros de terra' (també 'tros de terra tancat per paret o altra cosa i destinat a pasturatge'). Així, *clova* constituiria un dialectalisme de *clova*, format per pèrdua de la -s- i inserció de -v- per evitar l'hiatus (DCVB). La forma masculina *clos* s'empra, encara que en menor grau, també a Mallorca. Tot plegat, l'etimologia és llatina, del llatí *clausa*, 'tancada'. Per altra part, MAS (1993) ha fet notar com la toponímia descriptiva amb la qual es designen les tinences agràries de petites dimensions a partir de la colonització catalana de l'illa de Mallorca —peça, sort, camp— no fa sinó «reproduir la terminologia emprada a Catalunya». El cas del mot *clova* és sens dubte similar, tot i la transformació de l'original *clova*, i seria bo intentar resseguir documentalment l'aparició en el temps d'aquest mot particular, val a dir entrar a determinar la seva etiologia —les causes i conseqüències de l'origen del topònim—, per bé que aquest intent excedeix ara els límits i objecte del present treball. Finalment, per en MASCA-RÓ PASARIUS (1962), *clova* és una «variant dialectal de *clova*», per bé que aquest autor no fa esment del confinament insular del mot. Dins una classificació terminològica balear per adscripció geogràfica, ORDINAS (2001) inclou el mot *clova* —també *clos* i molts d'altres— dins del que és terminologia exclusivament mallorquina, relatiu a més a més al paisatge humanitzat que sorgeix de la divisió de la propietat o de les àrees de conradís. Com es podrà deduir més endavant, la intenció que ha mogut a la redacció d'aquest treball i de la cartografia descriptiva que l'acompanya no és altra que mostrar, una vegada més, la consistència de la toponímia i l'antroponímia com a instruments metodològics dels estudis geogràfics d'una regió.

La font d'informació fonamental a partir de la qual s'ha fet l'arrellegament toponímic que aquí es presenta és la que proporciona el *Mapa Topogràfic Balear*, en la seva versió d'escala 1/5.000 i any 1995, elaborat per la que fou Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, dependent del Govern Balear. Tot i que no és la finalitat d'aquesta comunicació aportar nous noms de lloc als que ja recull el *Mapa Topogràfic Balear*, he trobat oportú incorporar-hi la toponímia en la qual apareix el genèric *clova*, procedent dels reculls més

detallats efectuats per GRIMALT i RODRÍGUEZ (1994, 2000 i 2002) a Sant Llorenç des Cardassar i Manacor, CANUTO (1999) al Pla de Mallorca, i AGUILÓ (1996), tot incloent-hi també l'aportació de MASCARÓ PASARIUS (1962) feta al *Corpus de Toponímia de Mallorca*. Altres reculls toponímics al respecte, que segurament existeixen i no estan a hores d'ara publicats, vendrien sens dubte a ampliar la investigació de la distribució del genèric en qüestió. Tanmateix, els arplegaments toponímics consultats ofereixen ja un camp d'acció perfectament vàlid amb el qual intentar arribar a algunes conclusions. Així, s'ha fet servir el *Mapa Topogràfic Balear* per a localitzar «cloves» i observar-hi la seva distribució dins el solar mallorquí, amb l'avinentesa que aquest producte cartogràfic esdevé, tanmateix, una font d'informació oral indirecta, si es té en compte que la seva toponímia —principalment toponímia menor o microtoponímia— està basada en entrevistes orals a informadors a peu de carrer. Es pressuposa, així mateix, que la plasmació cartogràfica del recull toponímic és bastant aproximada a la realitat de la seva localització espacial, raó per la qual s'ha de suposar també que els estudis sobre la localització geogràfica dels topònims no estan subjectes a errors greus derivats del treball de camp o als distints nivells d'eficàcia dels toponimistes en

Figura 1. Distribució del genèric clova a Mallorca. S'hi aprecia la densitat als municipis de Manacor, Sant Llorenç, Son Servera, Artà o Capdepera. Compari's amb l'absència de cloves als municipis que queden fora de la influència manacorina —amb les excepcions assenyalades—.

la recollida d'informació, i per tant el *Mapa Topogràfic Balear* pot ser considerat un instrument eficaç —i necessari— a partir del qual derivar conclusions igualment vàlides.

L'aspecte de la localització del genèric *clova* no és un assumpte fútil si hom adverteix la seva curiosa disposició geogràfica, segons la qual la presència del genèric es ceneix pràcticament a la banda oriental i nord-oriental de Mallorca, val a dir dins els termes municipals de Manacor, Sant Llorenç, Son Servera, Capdepera, Artà, Sant Joan, Vilafranca, Petra, Santa Margalida i Muro (Fig. 1). AGUILÓ (1996) es refereix també a Ariany, encara que al *Mapa Topogràfic Balear* no hi cap registre del genèric dins aquest municipi. Convé esmentar, a mode d'excepció, els casos dels dos genèrics registrats, curiosament, dins Calvià, un altre a Lluçmajor i un més a Mancor de la Vall, si bé aquest és només MASCARÓ PASARIUS (1962) qui el consigna. Fetes aquestes premisses, ningú que s'ha dedicat a estudiar la fenomenologia toponímica, llevat de l'esmentat AGUILÓ, sembla haver advertit, a partir de les publicacions consultades, l'afectació i densitat del mot *clova* al llevant i nord-est de Mallorca en agut contrast amb la resta del solar illenc. Contrastos com aquest en allò que es refereix a la distribució territorial dels noms de lloc són apreciats clarament quan els reculls toponímics van acompanyats oportunament d'una cartografia mínimament descriptiva. Així, per al mateix AGUILÓ (1996) *clova* «curiosament no és un mot distribuït per tota la superfície insular. L'agre fort de les cloves és Manacor», i s'atreveix amb la possibilitat segons la qual les feminitzacions de *clot* i *clos* —*clota*, *clova*— el que fan és establir diferències dimensionals, d'acord amb les quals *clot* i *clos* designen unes superfícies de menys grandària o amplitud que *clota* o *clova*. Per altra banda, també hi ha la qüestió de les diferències diatòpiques a què dona lloc el genèric *clova*.

Convé tenir present, així mateix, que la presència intramunicipal del genèric ha de ser fins i tot geogràficament matisada en alguns casos, ja que als municipis de Sant Joan, Petra o Santa Margalida el mot *clova* apareix invariablement ben aferrat a la banda més propera als municipis confrontats de Manacor o de Sant Llorenç, com si no perdés mai de vista la seva procedència de la comarca de Manacor. En són paradigmàtics els indrets que han experimentat la colonització de pagesos de Manacor, com ocorre amb les possessions des Cabanells o ses Cabanasses (*sa Clova de s'Era*, *sa Cloveta*...) en la part septentrional de Petra (Fig. 2). Casos similars d'exportació del genèric cap a municipis fronterers —i de duplicació dels topònims— són els que concorren, per exemple, dins la possessió de Son Doblons a Santa Margalida (*Clova de s'Era*, *Clova Gran*, *Clova de Son Doblons*, *ses Clovetes*...), de la qual els nous propietaris eren d'origen manacorí; o les de Son Pou i Son Pou Nou (*Clova des Lladres*, *Clova Gran de Son Pou Nou*, *Clovetó des Xots*...) i Aubadellet (*Clova des Lels*) a Vilafranca, igualment ocupades per pagesos d'origen manacorí. Així mateix, l'abundància de «cloves» al municipi de Sant Llorenç recorda sens dubte l'empremta manacorina abans de la segregació de l'any 1892 (Fig. 2). Pot afirmar-se, en aquest sentit, que als municipis fronterers amb la comarca de Manacor els topònims formats amb el genèric *clova* es comporten com a exotopònims. També ho fa probablement el topònim *sa Clova* que apareix en solitari a Son Marrano, Lluçmajor, possessió ocupada per amitgers de procedència manacorina (Maria Galmés de *sa Murtera*) i vilafranquera (l'amo en Jaume). Faltaria desxifrar encara el cas dels topònims dobles —*sa Cloveta*— que apareixen a Son Perera dins el municipi de Muro. No és aquest el cas, en canvi, de la totalitat dels genèrics que apareixen a Santa Margalida. MAS (2005) ha pogut demostrar documentalment el procés de substitució, en aquest

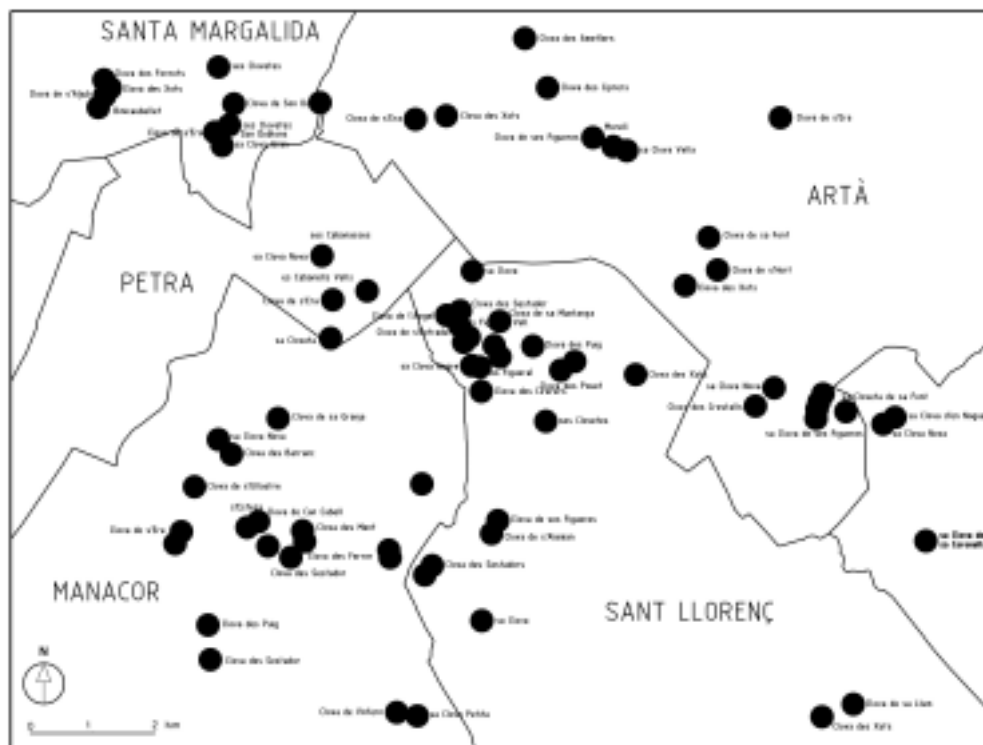

Figura 2. Densa presència de cloves en la part septentrional de Manacor i alguns municipis veïns.

municipi, dels mots comuns *clos*, *clova* o *clova* pel de *tanca*, a partir del segle XVII. Així, la difusió del genèric *tanca* dins Santa Margalida sembla que té lloc en detriment d'un més antic *clos*, *clova* o *clova*, i aquest darrer només apareix actualment «per designar el tancament dels sementers i mitjans de les possessions, sobretot si no tenen una planta quadrada o rectangular, i només a les més llunyanes a la Vila.»

A vista d'ocell, les «cloves» compareixen, des del punt de vista de la seva fixació com a genèric d'un topònim descriptiu, de manera molt ben definida al llevant i el nord-est de Mallorca, amb l'excepció ja comentada dels registres apareguts a Calvià, Lluçmajor o Muro (Fig. 1). Esmentar, per altra banda, que l'apel·latiu *clos* —però també les formes plurals *closos* o *crossos*—, el trobam majoritàriament dins el terme de Pollença i, molt esporàdicament, a Alcúdia, Artà, Felanitx, Porreres, Lloret, Santanyí i Son Servera. La forma femenina —*clova*— només apareix a Selva. CANUTO BAUZÀ (1999), ha consignat encertadament la presència de «cloves» al costat més oriental del Pla de Mallorca, tot situant el mot —per sinonímia— al costat del mot *tanca*, ja que tots dos són apel·latius que designen trossos de terra tancats per una paret. El registre *tanca* és, per altra banda, freqüentíssim a Mallorca (ORDINAS, 2001).

Diu CANUTO que la presència del mot *clova* dins el Pla es dona a la banda de Vilafranca «per influència del terme fronterer de Manacor». Al terme de Sineu, aquest autor ha

trobat un diminutiu de *clova* en el topònim *sa Cloveta des Cirerers*, ubicada a la falda del Puig d'en Carnisser. Per la seva banda, GRIMALT i RODRÍGUEZ (1994, 2000 i 2002) han pogut constatar, en sengles reculls toponímics dels termes de Sant Llorenç del Cardassar i Manacor, la densa presència del mot *clova* en la part oriental de l'illa. Aquesta presència troba una primera causa en «una explotació del territori basada en el rompiment de la marina, que produeix un territori dividit obsessivament per parets, que tanquen explotacions que han tengut una dedicació cerealícola» (GRIMALT i RODRÍGUEZ, 2000). El genèric *clova* apareix, per tant, en la microtoponímia que sorgeix de la intensa compartimentació de les unitats d'explotació agrària dins la comarca, i que prové de les successives roturacions que «transformen redols de marina en sementers de cereals, d'ametlers i figueres». Així, són comuns a Manacor, Sant Llorenç o Artà els fitotopònims com ara *Clova de ses Figueres*, *Clova des Albercoquers*, *sa Clova des Garrovers*, *sa Clova des Ametlers* o *sa Clova des Cirerers*. En canvi, gairebé no apareix o és absent la fitotoponímia amb el genèric *clova* dins els termes de Son Servera, Capdepera, Vilafranca, Petra o Sant Joan. A part, esmentar el cas d'un topònim extingit, *Clova d'en Cetra*, a Manacor, que pertanyia a la que fou l'única possessió, de nom *sa Clova* —ara engolida per la urbanització— en què *clova* apareix com a genèric en un nom de possessió.

Dit i fet, el *Mapa Topogràfic Balear* recull **208** casos d'ús del genèric *clova* a Mallorca. Si hi afegim els consignats per CANUTO al Pla de Mallorca (Vilafranca, Sant Joan, Sineu i Petra), per GRIMALT i RODRÍGUEZ a Sant Llorenç des Cardassar i Manacor, i per AGUILÓ i MASCARÓ PASARIUS, i que el MTB no recull com a tals, el nombre és de **257**, sota aquesta i altres formes (plurals o diminutius). S'ha comentat que una de les primeres i interessants esbrinaments que compareixen en una aproximació al mot és que el seu ús —d'acord amb el significat que interessa per a l'objecte d'aquesta comunicació— és exclusiu de l'illa de Mallorca i que, dins l'illa, el genèric es circumscriu de forma exclusiva a la part oriental i nord-oriental de l'illa, essent, en origen, una forma dialectal emprada presumptament només a la comarca de Manacor, i posteriorment estesa generosament cap al nord i cap a ponent, en forma d'arc d'influència, als municipis fronterers, preferentment Sant Llorenç, Son Servera, Capdepera, Artà, Santa Margalida i la part nord-occidental de Petra (val a dir dins es Cabanells i ses Cabanasses), mentre que cap a l'oest ho fa a Vilafranca i Sant Joan. Aquesta distribució oriental contrasta amb la completa buidor del mot a la resta de l'illa, si s'exceptua la no menys curiosa reaparició a l'est dels termes de Calvià i de Llucmajor, i l'altra a Mancor de la Vall, només consignada per MASCARÓ PASARIUS (1962). La toponímia arrellegada s'emmarca, en definitiva, dins una paisatge antròpic que es caracteritza per la seva empremta agrícola. L'estructura de la toponímia formada amb el genèric *clova* (sota aquesta mateixa forma o en forma de plurals i diminutius) té, en fi, les següents característiques formals:

- GENÈRIC + DETERMINANT (ex.: Clova Gran): 32
- GENÈRIC + DETERMINANT + PROPIETAT(ex.: Clova Gran de sa Torre Nova): 4
- GENÈRIC + DETERMINANT «COMPARATIU» *Dalt/Mig/Baix, Amunt/Avall, Allà* (ex.: Clova de Bbaix): 14
- GENÈRIC SENSE DETERMINANT (ex.: sa Clova): 17
- GENÈRIC COM A DETERMINANT (ex.: Lo de na Joana de sa Clova): 1

GENÈRIC + DETERMINANT EXPLÍCIT (ex.: Clova des Xots): 159

FITOTOPÒNIMS (ex.: Clova des Ametlerets): 48

ANTROPOTOPÒNIMS (ex.: Clova d'en Teco): 30

HIDROTOPÒNIMS (ex.: Clova de s'Aljub): 20

TOPÒNIMS MÉS REPETITS: Clova de s'Era (23), Clova Nova (15), Clova des Xots (12), Clova de ses Figueres (9), Clova des Sestadors (8), sa Clova Gran (8), Clova des Ametlers (8), Clova des Pou (7), sa Clova (6), Clova de s'Aljub (5), sa Clova Vella (5).

A partir de les anteriors consideracions i de la llista que tot seguit es presenta, el genèric *clova* es presenta majoritàriament acompanyat d'un determinant (238 del total de 257 casos). Això dóna una densitat de 0,07 cloves/km² a l'illa de Mallorca (3620,42 km²), essent Sant Llorenç des Cardassar el municipi amb una més gran densitat del genèric (0,63 cloves/km²). Dins el territori considerat destaca per la seva repetició el topònim *Clova de s'Era*, que apareix 23 vegades i està present en més de la meitat dels municipis contemplats, essent particularment abundant a Manacor, Sant Llorenç i Artà. Els antropotopònims sumen 30 casos, la gran majoria dels quals pertany al terme de Manacor. Cal subratllar també la constància del topònim *Clova Nova* —també amb article: *sa Clova Nova*—, amb 15 casos, i la singular repetició arreu d'aquest territori del nom *Clova des Xots*, amb 12 casos. A part, s'ha de recalcar que bona part dels topònims en què el genèric té determinant correspon a fitotopònims, entre els quals sobresurten les cloves *de ses Figueres*, les cloves *des Ametlers* (sovint, *Clova des Ametlerets*) o les cloves *de ses Alzines*. El recompte de fitotopònims dins aquesta comunicació dóna un número de 48. Esmentar també l'aparició no menys despreciable del genèric *clova* acompanyat d'un determinant que fa referència a un element hidrològic (20 casos): els hidrotopònims més nombrosos són *Clova des Pou* —també *Clova des Pouet*— i *Clova de s'Aljub*. Com apunt final, convé reparar en el fet que una observació comparativa de la presència dels genèrics *clova* i *tanca* —el seu sinònim natural— dins les comarques en què el primer és característic, dóna com a resultat l'aparició, en gran quantitat, de cloves en detriment de les tanques. Així, el mot *tanca* apareix dins el *Mapa Topogràfic Balear* aproximadament 20 vegades a Manacor, per 98 vegades el mot *clova* o similars. A Sant Llorenç des Cardassar, Son Servera, Capdepera o Artà no hi ha aparentment cita de tanques, i en canvi les cloves sovintegen.

Llista de topònims amb el mot *clova*, per municipis, a partir del *Mapa Topogràfic Balear* d'escala 1/5000 i de sengles reculls toponímics elaborats per CANUTO (1999) i GRIMALT i RODRÍGUEZ (1994, 2001 i 2002), més les referències d'AGUILÓ (1996) i MAS-CARÓ PASARIUS (1962):

MANACOR

(84+14 topònims=98): 260,22 km²—0,38 t/km²

Clova de sa Granja

Clova Nova

Clova des Barrancó
Clova de s'Ullastre
Clova des Racó
Clova des Pou
Clova de Can Cabell
Clova des Ment
Clova de s'Aljub Vell
Clova des Sestador (Son Fortesa Vell)
Clova des Ferrer
Clova des Cus
Clova des Pou
Clova des Puig
Clova des Sestadors
Clova de na Freda
Clova de na Freda
Clova de Son Ceiart
Clova de l'Infern
Clova Petita, sa
Clova d'en Soler
Clova de Sant Pere
Clova des Xots/Clova Estreta (Can Frasquet)
Clova d'en Vidal, sa
Clova Vella, sa
Clova de Rotana, sa
Clova de Can Copet
Clova de ses Alzines
Clova des Pi
Clova de na Freda
Clova de na Freda
Clova de s'Era
Clova de s'Era
Clova de s'Era
Clova de s'Era
Clova de s'Era de s'Hospitalet Nou
Clova de s'Era de Can Roig
Clova de s'Era de Son Josep Nou
Clova de s'Era de Can Frasquet
Clova de sa Rotana
Lo de na Joana de sa Clova
Clova de Llodrà, sa
Clova des Moixets, sa
Clova Nova, sa
Clova des Pins
Clova d'en Muntaner

Clova de Baix
 Clova de ses Figueres Joves
 Clova d'en Confit
 Clova Vella, sa
 Clova de ses Oliveres (Son Fortesa Vell)
 Clova d'en Bessó
 Clova de Darrera ses Cases
 Clova des Sestador (sa Fàbrica)
 Clova de Baix
 Clova de sa Piqueta (Can Frasquet)
 Clova des Talaiots (Can Frasquet)
 Clova Rodona (Can Frasquet)
 Clova des Ametlerets (Can Frasquet)
 Clova de ses Figueres (Can Frasquet)
 Clova de ses Martinenques (Can Roig)
 Clova des Sestadors
 Clova des Albercoquers
 Clova des Albercoquers
 Clova des Albercoquers (Son Josep Nou)
 Clova Nova, sa
 Clova Nova (Son Josep Nou)
 Clova de ses Cabres (Son Josep Nou)
 Clova de ses Martinenques
 Clova de ses Figueres (s'Espitalet Vell)
 Clova Plana d'Amunt (s'Espitalet Vell)
 Clova Plana de Dalt
 Clova, sa (s'Espinagar Vell)
 Clova, sa
 Clova Plana d'Avall (s'Espitalet Vell)
 Clova d'Allà Enfora
 Clova Nova (Sa Plana Vella)
 Clova des Conills (Sa Plana Nova)
 Clova des Pi (Sa Plana Nova)
 Clova Nova (Sa Plana Nova)
 Clova des Ametlers (Sa Plana Nova)
 Clova des Porcs
 Cloveta, sa
 Cloveta de Darrera ses Cases (Son Josep Nou)
 Clova de Baix (sa Fàbrica, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
 Clova de s'Aljub (Son Cavil·la, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
 Clova de sa Marina (Son Fortesa Vell, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
 Clova des Salers (Can Frasquet, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
 Clova Gran (Can Frasquet, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
 Clova Nova (Son Fortesa Vell, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)

Clova Petita (Son Fortesa Vell, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
Cloveta de s'Aljub (Son Fortesa Vell, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
Cloveta des Ametlers (Son Fortesa d'en Remos, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
Cloveta des Xots (Son Fortesa d'en Remos, GRIMALT I RODRÍGUEZ, 2001)
Clova d'en Cetra (a l'antiga possessió de sa Clova, M. GRIMALT GELABERT)
Clova d'en Poi, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)
Clova de s'Hereu, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)
Clova d'en Cantó, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)

SON SERVERA

(16 topònims): 32,80 km²—0,48 t/km²

Clova Nova, sa
Clova d'en Noguer, sa
Clova de s'Era, sa
Clova de s'Era, sa
Clova de Dalt, sa
Clova des Pou, sa
Clova Gran, sa
Clova de s'Alzinar, sa
Clova des Xots, sa
Clova de sa Piscina, sa
Clova des Mig des Safaretjos, sa
Clova Nova, sa
Clova Nova, sa
Clova de sa Coronella, sa
Clova Gran, sa
Cloves des Pou, ses

SANTA MARGALIDA

(11 topònims): 84,79 km²—0,13 t/km²

Clova, sa
Clova Gran, sa
Clova de s'Era
Clova de Son Doblons
Clova de Son Serreta
Clova de Cas Garriguer
Clova de s'Aljub
Clova des Xots

Clova des Fornot
Clovetes, ses
Clovetes, ses

PETRA

(4 topònims): 71,58 km²—0,05 t/km²

Clova Nova, sa
Clova de s'Era, sa
Clova de s'Era
Cloveta, sa

ARTÀ

(32+5 topònims=37): 140,61 km²—0,26 t/km²

Clova de s'Era
Clova de s'Era
Clova de s'Era
Clova Gran, sa
Clova des Xots
Clova des Ametlers
Clova des Xiprers
Clova de ses Figueres
Clova des Ametllers
Clova Vella, sa
Clova Vella, sa
Clova de sa Font
Clova des Xots
Clova de s'Hort
Clova des Crestalls
Clova Nova, sa
Clova de ses Figueres, sa
Clova de sa Vinya, sa
Clova des Ametlers, sa
Clova des Garrovers, sa
Clova Nova, sa
Clova Perdiver, sa
Clova d'en Bossa
Clova de na Catoi
Clova de Baix, sa
Clova Vella, sa
Clova de ses Figueres

Clova des Ametllers
Clova Nova, sa
Clova des Safareig, sa
Clova des Mig, sa
Cloveta de sa Font, sa
Clova d'en Fraix, sa (?) (AGUILÓ, 1996)
Clova d'en Prats, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)
Clova Guideta, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)
Clova de n'Oleo (MASCARÓ PASARIUS, 1962)
Clova des Xiprer, sa (MASCARÓ PASARIUS, 1962)

CAPDEPERA

(13+1=14 topònims): 55,76 km²—0,25 t/km²

Clova de ses Cases, sa
Clova de Dalt de ses Trutgeres, sa
Clova des Senyor, sa
Clova des Pou, sa
Clova de sa Vinya, sa
Clova des Xiprers, sa
Clova de sa Sínia, sa
Clova, sa
Clova de sa Font Bogura, sa
Clova des Safareig, sa
Clova de s'Era, sa
Clova de s'Era, sa
Clovets, es
Cloves, ses (MASCARÓ PASARIUS, 1962)

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

(30+22 topònims=52): 82,08 km²—0,63 t/km²

Clova de s'Era (Begura Nova, Infern)
Clova Gran, sa (ses Talaies)
Clova Gran de sa Torre Nova (ses Talaies)
Clova des Sestadors (Son Carrió)
Clova de sa Madona (ses Talaies)
Clova de sa Llum (ses Talaies)
Clova des Xots
Clova, sa

Clova Monnabi (Calicant)
 Clova des Sestadors
 Clova de ses Figueres
 Clova de s'Aleman (Calicant)
 Clova des Xots (ses Talaies)
 Clova des Sestadors (Infern)
 Clova des Pouet (Infern)
 Clova des Puig (Infern)
 Clova des Cirerers (Infern)
 Clova Negra, sa (Infern)
 Clova des Xitxaros
 Clova des Xítxeros (Infern)
 Clova des Camí (Infern)
 Clova de s'Aljub (Infern)
 Clova de s'Entrada (Infern)
 Clova de l'Àngel (Infern)
 Clova des Sestadors (Calicant)
 Clova de sa Muntanya (Infern)
 Clova, sa
 Cloves des Molins (Infern)
 Cloves de ses Alzines
 Clovetes, ses
 Clova de ses Oliveretes (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de ses Piquetes (Calicant, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de ses Talaietes (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de Baix (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de sa Vinya (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de ses Argelagues (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de ses Metles (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova Nova (ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de Can Pelleta (ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de s'Era (Pocafarina, ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de s'Era (Rafal Sec, ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de s'Era (sa Begura, Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova de s'Era (sa Carbonera, Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova d'en Ros (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Coster (Calicant, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Pou (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Xots (ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Xots (ses Talaies, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Xots (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Clova des Ametlers (Infern, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Cloveta d'en Canyet (Calicant, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)
 Cloveta d'en Fai (Calicant, GRIMALT i RODRÍGUEZ, 1994)

VILAFRANCA

(9 topònims): 23,94 km²—0,37 t/km²

Clova des Revells de Sant Martí
Clova de ses Figueres de Can Randa
Clova des Lladres (Son Pou)
Clova de Son Pou Nou
Clovetó des Xots (Son Pou Nou)
Clova Gran, sa (Son Pou Nou)
Cloves de Sant Martí
Clova de sa Moleta, sa
Clova des Lels

SINEU

(1 topònim): 47,94 km²—0,02 t/km²

Sa Cloveta des Cirerers (CANUTO, 1999)

SANT JOAN

(4+4 topònims=8): 39,91 km²—0,20 t/km²

Clova des Capellà Francesc
Clova de Can Cuco
Clova des Lluents
Clova del Sen Guillem Pavora
Clova des Gorrións, sa (CANUTO, 1999)
Clova de Can Boscana, sa (CANUTO, 1999)
Clova d'en Teco, sa (CANUTO, 1999)
Clova des Pollets, sa (CANUTO, 1999)
CALVIÀ (2 topònims): 145,52 km²—0,013 t/km²
Clova de sa Figuera
Clova de ses Fígues

MURO

(3 topònims): 55,40 km²—0,054 t/km²

Cloveta, sa
Cloveta, sa
Cloveta, sa

LLUCMAJOR

(1 topònim): 324,90 km²—0,003 t/km²

Clova, sa (Son Marrano)

MANCOR DE LA VALL

(1 topònim)

Clova de n'Amengual (MASCARÓ PASARIUS, 1962)

Agraïments: Agrair les importants i encertades observacions fetes durant l'elaboració d'aquest treball, a Miquel Grimalt Gelabert i Joan Caldentey Brunet.

BIBLIOGRAFIA

AGUILÓ, C. (1996): *Notes sobre el topònim es Closos de Can Gaià*, al setmanari «Felanitx», núm. 3010, pàg. 8.

AGUILÓ, C. (1986): *La Villa Sereniana. El possible nom d'una colònia agrícola romana vora Son Vives (Santanyí, Mallorca)*, a Societat d'Onomàstica, Butlletí Interior, vol. XXVI, Barcelona, pàg. 34-35.

ALCOVER, A. Ma.; MOLL, F. de B. (1930-62): *Diccionari Català-Valencià-Balear*, 10 vol., Editorial Moll, Palma.

CANUTO BAUZÀ, F. (1999): «Genèrics toponímics del Pla de Mallorca», a PLANISI, H. i ROSSELLÓ, M., *Sobre onomàstica. Jornades d'Antroponímia i Toponímia (1993-2002)*, Universitat de les Illes Balears, Servei de Publicacions i Intercanvi Científic, Palma, 2004.

CORTÉS, J.; MOLL, I.; RIERA MELIS, A. (1994): *Sant Llorenç des Cardassar, 1892-1992. Conjunt d'estudis sobre cent anys d'autonomia municipal*. Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar. Universitat de les Illes Balears.

GRIMALT GELABERT, M. i RODRÍGUEZ GOMILA, R. (2001): «Topònims i geografia de les possessions del litoral del terme de Manacor», a *MANACOR, cultura i territori*, I

Jornades d'Estudis Locals, Ajuntament de Manacor.

GRIMALT GELABERT, M. i RODRÍGUEZ GOMILA, R. (2002): «El paisatge de Sant Llorenç des Cardassar a partir de la fitotoponímia», a PLANISI, H. i ROSSELLÓ, M., *Sobre onomàstica. Jornades d'Antroponímia i Toponímia (1993-2002)*, Universitat de les Illes Balears, Servei de Publicacions i Intercanvi Científic, Palma, 2004.

Llucmajor de pinte en ample, núm. 131 (febrer de 1993), «Toponímia rural llucmajorera».

MAS i FORNERS, A. (1993): «La primera toponímia catalana dels actuals termes de Santa Margalida i Maria referida a unitats d'explotació agrària», a PLANISI, H. i ROSSELLÓ, M., *Sobre onomàstica. Jornades d'Antroponímia i Toponímia (1993-2002)*, Universitat de les Illes Balears, Servei de Publicacions i Intercanvi Científic, Palma, 2004.

MAS i FORNERS, A. (2004): «Una aproximació a l'evolució de la nomenclatura i la toponímia de les parcel·les i propietats d'ús agrari i ramader a Santa Margalida», a PLANISI, H. (Coord.), *Jornades d'Antroponímia i Toponímia (2003-2004)*, Universitat de les Illes Balears i Govern de les Illes Balears, Palma, 2005.

MASCARÓ PASARIUS, J. (1962): *Corpus de toponímia de Mallorca*, Palma de Mallorca.

ORDINAS GARAU, ANTONI (2001): *Geografia i Toponímia a les Illes Balears. La terminologia geogràfica en els noms de llocs*, col. Els treballs i els dies, editorial Moll, Palma.

ORDINAS GARAU, ANTONI (2004): «El recull toponímic del mapa topogràfic balear a escala 1:5000», a PLANISI, H. i ROSSELLÓ, M., *Sobre onomàstica. Jornades d'Antroponímia i Toponímia (1993-2002)*, Universitat de les Illes Balears, Servei de Publicacions i Intercanvi Científic, Palma, 2004.

